

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

Gemeente Zwolle
De heer J. Heite
Postbus 10007
8000 GA ZWOLLE

Inlichtingen bij
Gerard Wijnsma
telefoon 038 499 71 86
g.wijnsma@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Datum
28-09-2018
Kenmerk
2018/0441735
Pagina
1
Uw brief

Geachte heer Heite,

U heeft, namens de gemeente Zwolle, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 21 juni 2018² ontvangen. De aanvraag heeft u tussentijds gewijzigd³. Deze gewijzigde aanvraag is het uitgangspunt voor deze ontheffing. De aanvraag is vanwege het bouwrijp maken van de wijk Breezicht, Stadshagen Zwolle. In deze brief geven wij onze beslissing weer.

Uw kenmerk

Besluit

Zaaknummer
4995225

Wij verlenen u een ontheffing⁴ van verbodsbepalingen voor de grote modderkruiper. In het bijzonder gaat het om het verbod vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de grote modderkruiper opzettelijk te beschadigen of te vernielen⁵. Deze ontheffing heeft betrekking op het bouwrijp maken van de wijk Breezicht, Stadshagen Zwolle.

Wij verlenen u geen ontheffing voor het verbod om de grote modderkruiper opzettelijk te doden of te vangen⁶, aangezien het vangen van de grote modderkruiper een onderdeel is van de mitigerende maatregel deze soort te verplaatsen.

Het volgende stuk van de aanvraag maakt onderdeel uit van de ontheffing:

- Ecogroen, juni 2018, Bouwrijp maken Breezicht, Stadshagen Zwolle, Ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming, onderdeel soortbescherming. 17-387

Deze ontheffing is geldig vanaf de dag na verzending tot en met 1 augustus 2023.

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

¹ In het kader van art. art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8, eerste lid
² EDO-kenmerk 2018/0329784
³ EDO-kenmerk 2018/0344450
⁴ Op basis van of art. 3.10, tweede lid, in samenhang met art. 3.8 Wnb.
⁵ Art. 3.10, eerste lid onder b
⁶ Art. 3.10, eerste lid onder a

Bijlagen

Datum verzending

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁷. De verschuldigde leges voor dit besluit bedragen € 1.757,00.

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met Gerard Wijnsma, te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 499 71 86. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2018-002646 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
Namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

Datum

28-09-2018

Kenmerk

2018/0441735

Pagina

2

Uw brief

Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Uw kenmerk

Bijlagen:

Bijlage 1

Voorschriften

Bijlage 2

Overwegingen bij het besluit

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Zwolle;
- Ecogroen BV, dhr. M. Hoksberg.

⁷ Belastingverordening Overijssel

Niet mee eens?

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u binnen zes weken na de datum van verzending van dit besluit bezwaar maken bij Gedeputeerde Staten van Overijssel. Hoe u dat moet doen kunt u hieronder lezen.

Hoe kunt u een bezwaar indienen?

Binnen zes weken, ingaand op de dag na de datum van verzending van dit besluit, kan een belanghebbende een bezwaarschrift indienen bij Gedeputeerde Staten van Overijssel, team Juridische Zaken, postbus 10078, 8000 GB Zwolle (telefoon 038 499 93 05).

U kunt het bezwaarschrift ook per elektronisch formulier verzenden. Dit formulier kunt u vinden op www.Overijssel.nl/loket/bezwaar-klacht. Indienen per fax is ook mogelijk. Het faxnummer van het Team Juridische Zaken is: 038 425 48 02.

Verplichte onderdelen van een bezwaarschrift

Het bezwaarschrift dient te worden ondertekend en bevat in ieder geval:

- a. de naam en het adres van de indiener;
- b. machtiging als u namens een belanghebbende bezwaar indient;
- c. de dagtekening;
- d. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht;
- e. de gronden van het bezwaar.

Voor de behandeling van een bezwaarschrift bij de provincie Overijssel is geen griffierecht verschuldigd. Voor inlichtingen over de bezwaarprocedure kunt u contact opnemen met de provinciaal medewerker die bij het besluit is vermeld.

Voorlopige voorziening vragen als snelle reactie nodig is

Indien spoed dat vereist is het mogelijk een voorlopige voorziening te vragen bij de Voorzieningenrechter van de Sector Bestuursrecht Rechtbank Overijssel (telefoon 088 361 55 55). In dat geval is griffierecht verschuldigd. Voorwaarde is dat u een bezwaarschrift heeft ingediend.

Datum

28-09-2018

Kenmerk

2018/0441735

Pagina

3

Uw brief

Uw kenmerk

BIJLAGE 1 - VOORSCHRIFTEN

Moet u volgens voorschriften iets melden of contact opnemen met het bevoegd gezag? Geeft u dan altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming - soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit. Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek bestemd is. Het meldpunt is bereikbaar via de telefoon onder nummer 038 425 24 23 of via het e-mailadres meldpunt@overijssel.nl.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Betrokken partijen en derden die op enigerlei wijze betrokken zijn bij de uitvoering van dit project of enig onderdeel daarvan, dienen te handelen in overeenstemming met het in deze ontheffing bepaalde. Genoemde partijen ontvangen hiertoe van de vergunninghouder een afschrift van deze ontheffing. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. **Minimaal een werkweek voor aanvang van de werkzaamheden** dient u de datum van de start te **melden** bij het meldpunt.
3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het meldpunt als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.

Datum

28-09-2018

Kenmerk

2018/0441735

Pagina

4

Uw brief

Uw kenmerk

Voorschriften grote modderkruiper

Algemeen

4. Bij de planning van de werkzaamheden moet worden uitgegaan van de kwetsbare perioden van de grote modderkruiper. De kwetsbare voortplantingsperiode van de soort is april tot en met augustus. De kwetsbare periode van de winterrust van de soort is tijdens perioden met vorst en/of met ijs op het oppervlaktewater tussen november tot en met maart. Tijdens deze perioden mogen geen werkzaamheden aan de sloten plaatsvinden. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen de kwetsbare perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een ecologisch deskundige⁸ op het gebied van de grote modderkruiper. De deskundige dient dit vooraf af te stemmen met het bevoegd gezag.

⁸ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- ^{op} HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- ^{op} MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- ^{als} ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- ^{zich} aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV,

5. Het verplaatsen van de grote modderkruipers moet plaatsvinden in de periode september-oktober. Buiten vorstperioden en/of perioden met ijs op het oppervlaktewater mag de grote modderkruiper ook verplaatst worden in de periode november tot en met maart.

Verplaatsing grote modderkruiper

6. Om zo veel mogelijk grote modderkruipers te kunnen verplaatsen, moeten de te dempen sloten voorafgaand worden geschoond. Het schonen dient op een diervriendelijke wijze (met open bak) te gebeuren, waarbij aanwezige vissen zo min mogelijk worden geschaad. De vegetatie wordt hierbij aan de kant gezet en door een ecologisch deskundige gecontroleerd op aanwezigheid van grote modderkruipers.
7. Een week na het schonen worden de grote modderkruipers in de sloten verplaatst. Dit gebeurt volgens de volgende methode:
- de te dempen/ droog te zetten watergangen worden eerst aan beide uiteinden afgedamd. In de afvoerzijde wordt een tijdelijke PVC-buis (doorsnee 30 cm) geplaatst;
 - aan het andere uiteinde worden graszoden in de watergang geplaatst die door een kraan langzaam vooruit worden geduwd in de richting van het open water (en de dam met de duiker);
 - het slib dat zich voor de dam ophoopt wordt uitgeschept en op de kant verspreid, daarbij moet worden opgelet dat de dam geen slib bedekt waarin grote modderkruiper heeft kunnen vluchten;
 - een ecologisch deskundige loopt met de kraan mee om vissen die voor de graszoden uitzwemmen met een schepnet te vangen en het uitgeschepte slib te inspecteren op achtergebleven grote modderkruipers en andere vis en deze te verzamelen;
 - over de uitstroom van de buis is een schepnet geplaatst, dat alle vis die door de buis komt vangt;
 - verzamelde vis mag tijdelijk worden opgeslagen in een speciekuip met water;
 - na het leegmaken van een sloot vindt een controle plaats door een ecologisch deskundige op achtergebleven vis;
 - aangetroffen exemplaren van de grote modderkruiper worden direct verplaatst naar de vervangende leefgebieden, alleen eventueel aangetroffen kroeskarper mag ook naar deze leefgebieden worden verplaatst;
 - overige vissoorten worden verplaatst naar een ander geschikt water.

Datum

28-09-2018

Kenmerk

2018/0441735

Pagina

5

Uw brief

Uw kenmerk

Vervangend leefgebied

De wetering aan de Ruimzichtweg en de wateren in de Ruimzichtkreek zoals opgenomen in figuur 2 van de overwegingen bij het besluit vormen het vervangende leefgebied voor de grote modderkruiper. Het beheer van deze wateren dient blijvend te worden afgestemd op de grote modderkruiper en bestaat uit het laten verlanden van de watergangen. De verbindingen met overige watergangen moeten daarbij beperkt blijven tot de bestaande moeraszones en andere verbindingen.

Overige zaken

NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied);

- en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of - bescherming.
-

8. De werkzaamheden moeten uitgevoerd worden in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de grote modderkruiper.
9. U moet een ecologisch logboek (laten) bijhouden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken hoe en waarom uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Zo dient u bij te houden hoeveel exemplaren van de grote modderkruiper u heeft gevangen en overgezet, welke locaties, of daarbij juveniele dieren zijn overgezet. Het ecologisch logboek dient aanwezig te zijn op de werklocatie.

Datum

28-09-2018

Kenmerk

2018/0441735

Pagina

6

Uw brief

Uw kenmerk

BIJLAGE 2 - Overwegingen bij het besluit

Het besluit bestaat uit de ontheffing en voorschriften. In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluit en de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	WEERGAVE VAN DE FEITEN	9
A1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	9
A1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	9
A1.2	Doelstelling van het project	9
A1.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	10
A1.4	Periode	10
A1.5	Onderliggende documenten	10
A1.6	Aanvullende gegevens	10
A2	Bevoegdheid	10
A2.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	10
A3	Procedure	10
A3.1	Overeenstemming andere provincie	10
A3.2	Adviesverzoek aan gemeente	11
A3.3	Relevante overige besluiten	11
A4	Toetsingskader soorten	11
A4.1	Wettelijke regels	11
A4.2	Provinciaal beleid	11
A4.2.1	Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur	11
A4.2.2	Beleidsregel Natuur Overijssel 2017	12
B	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	12
B1	Inhoudelijke beoordeling	12
B1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	12
B1.1.1	Beschrijving onderzoeksmethoden en resultaat	12
B1.1.2	Beoordeling uitgevoerd onderzoek	13
B1.2	Invloed van het project op betrokken soorten	13
B1.2.1	Effectbeoordeling in de aanvraag	13

Datum
28-09-2018

Kenmerk
2018/0441735

Pagina
7

Uw brief

Uw kenmerk

B1.2.2	Toetsing van de effectbeoordeling	16
B1.3	Alternatieven voor realisatie van het project	17
B1.3.1	Alternatievenafweging in de aanvraag	17
B1.3.2	Toetsing van de alternatievenafweging	17
B1.4	Wettelijk belang van het project	18
B1.4.1	Motivatie wettelijk belang in de aanvraag	18
B1.4.2	Toetsing aan wettelijk belang	18
B1.5	Beoordeling staat van instandhouding	18
B1.6	Toetsing aan overige vereisten	19
B1.7	Eindconclusie toetsing	19
B1.8	Zorgplicht blijft altijd gelden	19
C	Slotconclusie	19

Datum

28-09-2018

Kenmerk

2018/0441735

Pagina

8

Uw brief

Uw kenmerk

A WEERGAVE VAN DE FEITEN

A1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

A1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

Het plangebied bestaat uit een open weidegebied met sloten en een zanddepot. Hier wordt een nieuw deelgebied van de Zwolse nieuwbouwwijk Stadshagen ontwikkeld, genaamd Breezicht. Er is plaats voor circa 1.100 woningen. De gronden worden bouwrijp gemaakt. Dit houdt in dat de bestaande sloten gedempt of verlegd worden, dat grond wordt aangevoerd en infrastructuur wordt aangebracht. In het gebied worden ook diverse grote waterpartijen aangelegd.

Voor het bouwrijp maken wordt het gehele gebied opgehoogd met bouwzand. Nadat de sloten worden afgedamd en vissen en amfibieën zijn overgezet worden de sloten leeggepompt en gevuld met grond. Er worden enkele nieuwe watergangen aangelegd.

Bovenstaande werkzaamheden worden uitgevoerd vanaf september 2018. De verdere ontwikkeling van Breezicht strekt zich over meerdere jaren uit.

Datum
28-09-2018
Kenmerk
2018/0441735
Pagina
9
Uw brief
Uw kenmerk

Figuur 1. Plangebied bouwrijp maken Breezicht (binnen gele lijn).

A1.2 Doelstelling van het project

De doelstelling van het project is woningbouw. Het bestemmingsplan Stadshagen II is in 2016 vastgesteld en onherroepelijk.

A1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor de grote modderkruiper van het verbod om deze opzettelijk te (doden of te) vangen⁹ en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen¹⁰.

A1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 september 2018 tot en met 1 augustus 2023.

A1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Ecogroen, mei 2018. Ontwikkeling Breezicht en waterwoningen Frankhuis, Stadshagen te Zwolle. Beoordeling van effecten op wettelijke beschermde natuurwaarden 18-185;
- Ecogroen, juni 2018, Bouwrijp maken Breezicht, Stadshagen Zwolle, Ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming, onderdeel soortbescherming. 17-387;
- Ecogroen, augustus 2018. Memo Beantwoording vragen ontheffingsaanvraag Grote modderkruiper, Breezicht Kenmerk 2018/0399043;
- Ondertekende en gedateerde machtiging.

Datum

28-09-2018

Kenmerk

2018/0441735

Pagina

10

Uw brief

Uw kenmerk

A1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 21 juni 2018 ontvangen. U heeft daarbij het activiteitenplan en de machtiging nagestuurd op 29 juni 2018 respectievelijk 9 juli 2018¹¹. Op 26 juli 2018 zijn aanvullende gegevens gevraagd. Deze gegevens zijn op 31 augustus 2018¹² ontvangen.

A2 Bevoegdheid

A2.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming¹³. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A3 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

⁹ Art. 3.10, eerste lid, sub c

¹⁰ Art. 3.10, eerste lid, sub b

¹¹ EDO-kenmerk 2018/0344450 en 2018/0363089

¹² Ons kenmerk 2018/0441732

¹³ Besluit natuurbescherming, art. 1.3, eerste lid.

A3.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A3.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van gemeente Zwolle gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren. Zij hebben aangegeven de aanvraag ter kennisgeving te hebben aangenomen.

A3.3 Relevante overige besluiten

Wij wijzen u erop, dat er ook andere besluiten nodig zijn voordat u de voorgenomen activiteiten uitvoert. Voor zover wij weten gaat het om de volgende besluiten:

Naam wet en van toepassing zijnde artikel	Bevoegd bestuursorgaan en adres
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, art. 2.1 en/of art. 2.2	Gemeente Zwolle, Postbus 10007 8000 GA Zwolle

Datum

28-09-2018

Kenmerk

2018/0441735

Pagina

11

Uw brief

Uw kenmerk

A4 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A4.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹⁴ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹⁵ zijn voor de toetsing relevant.

A4.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7).

A4.2.1 Omgevingsverordening, hoofdstuk 7 Natuur

Met de Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hierna: Omgevingsverordening) hebben wij een nadere invulling gegeven aan enkele wettelijke regels. In deze verordening zijn een aantal nationaal beschermd diersoorten vrijgesteld van de verbodsbepalingen. Het gaat om soorten die algemeen voorkomen. De betreffende soorten zijn opgenomen in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. De populaties van deze soorten verkeren in een gunstige staat van instandhouding. Deze vrijstellingen zijn aanvullend aan de vrijstellingen via de gedragscodes.

¹⁴ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹⁵ Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

Voor de soorten in de eerder genoemde bijlage geldt een vrijstelling voor het opzettelijk doden of vangen. Dit geldt alleen als dit nodig is in het belang, zoals dit is weergegeven per soort in bijlage 9a bij artikel 7.4.1 van de Omgevingsverordening. Voor deze soorten is het ook toegestaan om de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen, als aan onderstaande voorwaarden zijn voldaan.

Voorwaarden

- De vrijstelling voor de handeling is niet geregeld in een door de minister goedgekeurde gedragscode.
- Er zijn geen andere bevredigende oplossingen om de doelstellingen van de handelingen te bereiken.
- De algemene zorgplicht is in acht genomen. Dat wil zeggen dat het opzettelijk vangen en doden van dieren zoveel mogelijk is voorkomen.

A4.2.2 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

In onze beleidsregel¹⁶ is vastgesteld dat wij kennisdocumenten soorten¹⁷ (voorheen de soortenstandaarden) betrekken bij de afweging tot het verlenen van een ontheffing op basis van de artikelen 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wnb.

Datum

28-09-2018

Kenmerk

2018/0441735

Pagina

12

Uw brief

Uw kenmerk

B TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

B1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument soorten¹⁸ (voorheen de soortenstandaard) van de grote modderkruiper bij onze toetsing.

B1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

B1.1.1 Beschrijving onderzoeksmethoden en resultaat

Tijdens de quickscan zijn op de locatie Breezicht voor grote modderkruiper geschikte sloten gevonden. Deze zijn met een RAVON-steeknet bemonsterd. Omdat bekend was dat grote modderkruiper aanwezig kon zijn en de soort moeilijk te vangen is met een steeknet, is op 25 april 2018 gericht bemonsterd met behulp van elektrisch vistuig. De brede sloot en de kruisingen zijn bemonsterd met een gelijkstroomapparaat op een aggregaat. De smalle en ondiepe kavelsloten zijn met behulp van een draagbaar pulsvistuig bemonsterd. Daarbij werden in het plangebied geen exemplaren aangetroffen, maar wel net daarbuiten.

De veldbezoeken zijn overdag uitgevoerd in april 2018. De gegevens zijn dus zo recent als mogelijk. Daarnaast is de NDFF geraadpleegd in mei 2018, waarbij ook gegevens tot 1 km afstand zijn meegenomen.

In het plangebied is suboptimaal en marginaal leefgebied van de grote modderkruiper aanwezig. Het gaat om circa 1750 meter aan suboptimale sloten. Door tamelijk extensief beheer zijn deze

¹⁶ Art. 4.2.1 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017

¹⁷ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>.

¹⁸ Te raadplegen via: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>.

sloten plantenrijk en bevatten lokaal een dikke sliblaag wat ze geschikt maakt als voortplantingsbiotoop.

De vangst in 2018 heeft vlak buiten het plangebied plaatsgevonden in de bredere sloot evenwijdig aan de Oude wetering, die direct in verbinding staat met de sloten in het plangebied. Bij eerdere onderzoeken zijn ook exemplaren in het plangebied zelf aangetroffen. Er worden ook sloten gedempt die ten tijde van het onderzoek in april 2018 droog stonden. Deze sloten zijn opgeteld circa 750 meter lang. Dergelijke sloten zijn mogelijk in tijden met een hoge waterstand geschikt als tijdelijk leefgebied, maar van een marginale kwaliteit.

Door de geplande werkzaamheden wordt 2500 meter aan watergangen gedempt. Hierbij gaat 1750 meter suboptimaal en 750 meter marginaal habitat van de grote modderkruiper verloren. Het betreft leefgebied van naar schatting enkele tientallen tot 140 exemplaren van de grote modderkruiper.

B1.1.2 Beoordeling uitgevoerd onderzoek

De wijze van inventarisatie met electrovisapparatuur in de actieve periode (maart – juni) voldoet aan de beschrijving in het kennisdocument. In eerdere onderzoeken is de aanwezigheid van de grote modderkruiper in de te dempen wateren aangetoond. Uit de literatuurgegevens is duidelijk dat de soort verspreid in de omgeving voorkomt.

Het kennisdocument geeft aan dat het bepalen van een exacte populatieomvang vaak niet mogelijk is. Het is echter wel van belang om in beeld te brengen hoeveel optimaal en overig geschikt leefgebied er aanwezig is en hoe dit te opzichte van elkaar is gelegen. Dit is naar ons oordeel voldoende in beeld gebracht. Op basis van aanwezigheid, type sloten en het huidige beheer van de sloten is geconcludeerd dat er sprake is van (sub)optimaal leefgebied tot marginaal leefgebied van de grote modderkruiper. Gezien de omschrijving en de illustratie van één van de sloten in de aanvraag, kunnen de sloten ook optimaal habitat zijn. Op basis van bekende dichtheden uit poldersloten mag er vanuit worden gaan dat het om meer dan de genoemde 140 exemplaren gaat, tot ca 1.000 exemplaren.

De onderzoeken zijn uitgevoerd door deskundigen met aantoonbare ervaring met het inventariseren van de grote modderkruipers. Op grond hiervan zijn naar ons oordeel de aanwezigheid van de grote modderkruiper en de populatieomvang in de te dempen sloten voldoende onderzocht.

B1.2 Invloed van het project op betrokken soorten

B1.2.1 Effectbeoordeling in de aanvraag

Er worden in het plangebied nieuwe waterpartijen aangelegd, maar deze kunnen niet voorzien in vervangend leefgebied voor de soort. De populatie kan zodoende niet binnen het plangebied voortbestaan.

Uitvoering buiten kwetsbare periode

Deze werkzaamheden worden uitgevoerd in perioden wanneer de luchttemperatuur boven het vriespunt ligt, ijs in de watergangen ontbreekt en de watertemperatuur niet boven de maximale 25 graden Celsius komt. Werkzaamheden in sloten vinden plaats in de periode september tot en met maart, buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van de grote modderkruiper (alleen bij een grondtemperatuur boven 0 °C en ijsvrij water).

Datum
28-09-2018
Kenmerk
2018/0441735
Pagina
13
Uw brief
Uw kenmerk

Verplaatsen

De gevangen exemplaren worden weggevangen en overgebracht naar geschikte wateren. Afgezien van kortdurende verstoring tijdens vangen en overzetten is schade aan deze vissen niet te verwachten.

Een week voor het dempen worden de oevers en waterplanten in de sloten gemaaid met behulp van een korfmaaier. Het vrijkomende materiaal wordt op de kant gelegd en na iedere honderd meter maaien langsgelopen. Daarbij worden vissen die onverhoopt op de wal beland zijn teruggegooid in hetzelfde water.

De te dempen/ droog te zetten watergangen worden eerst aan beide uiteinden afgedamd. In de afvoerszijde wordt een tijdelijke PVC-buis (doorsnee 30 cm) geplaatst. Vervolgens worden aan het andere uiteinde graszoden in de watergang geplaatst die door een kraan langzaam vooruit worden geduwd in de richting van het open water (en de dam met de duiker). Vis en water krijgt zo de mogelijkheid om te ontsnappen via de buis. Over de uitstroom van de buis is een schepnet geplaatst, dat alle vis die door de buis komt vangt. Deze vis wordt in een speciekuip met water gedaan. Daarnaast loopt iemand met de kraan mee om op het oog vissen op te sporen die met slib op de wal zijn gekomen of die voor de graszoden uitzwemmen. Deze worden eveneens met schepnetten gevangen en in speciekuipen opgevangen.

Datum

28-09-2018

Kenmerk

2018/0441735

Pagina

14

Uw brief

Uw kenmerk

De dam van graszoden is dermate zwaar dat al het vloeibare materiaal (water en slib) ervóór in beweging komt. Achter de dam blijft alleen hard en solide veen of klei over. Het slib dat zich voor de dam ophoopt wordt steeds uitgeschept en op de kant verspreid en geïnspecteerd.

Er blijft achter de dam dus niets over waarin grote modderkruipers en andere vissen zich in kunnen verbergen. De lege sloot vult zich langzaam weer met uittredend grondwater.

Vrijkomende vissen en andere dieren worden zo spoedig mogelijk overgezet naar het vervangend leefgebied. Alleen grote modderkruiper en eventuele kroeskarpers worden uitgezet in het vervangend leefgebied. Overige aangetroffen vissoorten worden op korte afstand van het plangebied in de Nieuwe wetering uitgezet.

Na bovenstaande acties zijn de wateren visvrij en kunnen ze gedempt worden.

Vervangend leefgebied

Er wordt geen nieuw leefgebied aangelegd maar aangesloten bij een bestaande ontwikkeling waarin recent bestaande sloten en watergangen in Zwolle zijn geoptimaliseerd. Het gaat om de eind 2017 opnieuw uitgraven sloot in een rietland langs de Ruimzichtweg (1500 meter oeverlengte) en de zes waterpartijen in de Ruimzichtkreek (1800 meter oeverlengte) die in 2013 zijn gerealiseerd. Deze wateren bevinden zich op ongeveer twee kilometer van het plangebied en zijn eigendom van de gemeente Zwolle.

De wateren zijn aangelegd als natuurontwikkeling, waarbij volledig verland rietland werd opengegraven. Er zijn geen grote modderkruipers uitgezet. De gebieden waren niet eerder geschikt voor grote modderkruiper en niet als compensatie bestemd.

De Ruimzichtkreek was tot 2013 een volledig verlande kreek zonder open water, begroeid met droog rietland, elzen en wilgen. In dit terrein zijn diverse ondiepe plassen gegraven. De waterdiepte varieert van een ondiepe moerasoever tot een meter. In de oeverzones zijn sindsdien reeds oevervegetaties van riet en lisdodde ontstaan. Er is een baggerlaag en uitgebreide onderwatervegetatie van waterpest aanwezig. De plassen zijn daarmee geschikt als

De strook langs de Ruinzichtweg bestond tot 2017 uit een al sinds jaar en dag verlande wetering, volledig bedekt met rietland. Deze is in het najaar van 2017 open gegraven om de successie weer van voor af aan te laten optreden. Dit proces is pas net begonnen. De oevers hebben een natuurvriendelijk profiel en zijn begroeid met opnieuw opgeslagen riet. De wateren zijn alleen via een moerasdrempel aangesloten op omringend open water. Hoewel de successie pas één seizoen onderweg is, is het al geschikt leefgebied doordat het een ondiep water met een dikke sliblaag en rijke oeverbegroeiing is. Wegens het nog vroege verlandingsstadium is het op korte termijn als suboptimaal geschikt leefgebied beoordeeld en op de lange termijn als optimaal leefgebied.

Figuur 2. Vervangend leefgebied.

Gezien de ruime verspreiding in de omgeving en de verstreken tijd sinds de aanleg in 2013 kan het niet worden uitgesloten dat de soort de Ruimzichtkreek heeft bereikt. De plassen zijn via duikers en moeras-drempels verbonden met het aanpalende slotennetwerk. Voor de wetering langs de Ruimzichtweg ligt dit anders, die is pas één jaar oud. De wetering ligt tamelijk geïsoleerd en wordt door een moerasdrempel gescheiden van een kolkje langs het Zwarte water. Mogelijk hebben een of enkele exemplaren de wetering al op beperkte schaal bereikt, maar er is naar verwachting nog geen sprake van een verzadigde populatie en een natuurlijke leeftijdsopbouw in de populatie. De Ruimzichtweg wordt als primaire uitzetlocatie benut.

Er gaat leefgebied verloren voor de grote modderkruiper. De grote modderkruipers worden uitgevangen en verplaatst naar vervangend leefgebied. Buiten het plangebied wordt vervangend leefgebied gerealiseerd dat voldoende draagkracht heeft voor de te verplaatsen populatie. Er wordt in dat vervangend leefgebied een voor grote modderkruipers zo gunstig mogelijk beheer gevoerd, zodat het ook op de lange termijn geschikt blijft. Van permanente effecten op de staat

van instandhouding als gevolg van het bouwrijp maken van de wijk Breezicht is zodoende geen sprake.

B1.2.2 Toetsing van de effectbeoordeling

Uitvoering buiten kwetsbare periode en verplaatsen

De watergangen, waar de grote modderkruiper voorkomt, worden buiten de kwetsbare voortplantingsperiode en winterrustperiode van de soort gedempt. De voortplantingsperiode van de soort is van april tot en met augustus. De kwetsbare winterrustperiode is tussen november en maart, tijdens perioden met vorst en/of ijs op het oppervlaktewater. U treft voldoende maatregelen om te voorkomen dat de aanwezige exemplaren worden gedood tijdens het dempen.

De werkwijze waarop u de grote modderkruipers wegvangt en verplaatst wijkt af van de wijze waarop deze in het kennisdocument is weergegeven. Omdat met de door u geschetste methode alle slib en water of op het land wordt doorgezocht of via het net wordt afgevisd achten wij de methode wel geschikt. Alleen de harde, onderliggende bodem blijft achter. De zachte bodem waar de grote modderkruiper in kan duiken wordt daarbij tevens verplaatst. We stellen daarbij wel als voorwaarde dat na het uitvangen op deze wijze een controle op achtergebleven vis wordt uitgevoerd en dat de zachte bodem bij de werkzaamheden niet wordt bedekt zodat grote modderkruipers kunnen worden gedood. Omdat er onzekerheid is over het aantal exemplaren van de grote modderkruiper die worden gevangen en overgezet leggen wij vast in voorschrift 9 dat dit moet worden bijgehouden in een logboek (aantal exemplaren grote modderkruipers, welke leeftijdsklasse en de locaties waarnaar deze worden verplaatst).

De werkzaamheden worden onder ecologische begeleiding van een ecologisch deskundige op gebied van de grote modderkruiper uitgevoerd. Ook geeft u aan een ecologisch werkprotocol op te stellen alvorens met de werkzaamheden te starten. De werkzaamheden worden buiten de kwetsbare perioden uitgevoerd.

Met de hierboven voorgestelde maatregelen tijdens de uitvoering wordt volgens ons schade en eventueel doden van grote modderkruiper tijdens de uitvoering zo veel als mogelijk voorkomen. Om de hierboven beschreven werkwijze van uitvoering te borgen, wordt deze in de voorschriften van deze ontheffing vastgelegd.

Vervangend leefgebied

Er is sprake van een tijdelijke afname van leefgebied voor de grote modderkruiper door demping van de watergang. U treft maatregelen om het leefgebied voor de grote modderkruiper te behouden door deze te verplaatsen naar een andere watergang en deze watergang in de toekomst te verbeteren.

Hiervoor verwijst u naar een aantal recent gewijzigde watergangen. Deze watergangen zijn geen onderdeel van een bestaande verplichting. Het oogmerk was natuurontwikkeling (verlandingsvegetaties) en landschapsverbetering in het kader van Nationaal landschap IJsseldelta (kenmerkende openheid).

Grote modderkruiper verspreid zich maar langzaam naar nieuwe plaatsen in de omgeving. Gezien de voor verspreiding ongunstige zomer (geen hoge waterstanden) in 2018, achten we het uitgesloten dat in de in het najaar van 2017 uitgegraven Ruimzichtweg zich een populatie van de grote modderkruiper bevindt. Het is nu suboptimaal leefgebied, dat zich door verdere verlanding in de toekomst kan ontwikkelen tot een optimaal leefgebied. Het beheer bestaat uit het met rust

Datum

28-09-2018

Kenmerk

2018/0441735

Pagina

16

Uw brief

Uw kenmerk

laten van de watergangen en deze laten verlanden. Wij beoordelen dit alternatieve leefgebied als geschikt.

In de in 2013 opnieuw uitgegraven Ruimzichtkreek is het niet uitgesloten dat hier zich al exemplaren van de grote modderkruiper hebben gevestigd. De verwachting is echter dat de maximale draagkracht van dit deelgebied nog niet is bereikt. De draagkracht zal verder toenemen door het met rust laten van de watergangen en deze te laten verlanden. Alleen de vegetatie op land wordt gemaaid.

Gezien de omvang van de twee gebieden, is er voldoende capaciteit om de verwachte aan te treffen populatie in het plangebied te kunnen bergen in de vervangende leefgebieden. Daarnaast kan door de verdere verlanding van de watergangen zich optimaal leefgebied ontwikkelen, waardoor de uiteindelijke capaciteit nog verder toeneemt. Het uitblijven van actief beheer en het met rust laten van de beide gebieden is van essentieel belang voor de geschiktheid. Het beheer bestaat op dit moment alleen uit het maaien van het droge gedeelte, de watergangen zijn uitgegraven met het doel ze daarna weer te laten verlanden. De watergangen zijn eigendom van de gemeente Zwolle, de ontheffinghouder is niet afhankelijk van eigendommen van derden. Op het moment dat de grote modderkruiper in deze leefgebieden wordt uitgezet, zou voor een ander beheer een ontheffing benodigd zijn. Om de hierboven beschreven leefgebieden te borgen, wordt het beschikbaar houden en het (ontbreken van) beheer in de voorschriften van deze ontheffing vastgelegd.

Datum

28-09-2018

Kenmerk

2018/0441735

Pagina

17

Conclusie toetsing

Uw brief

Met de hierboven voorgestelde maatregelen tijdens de uitvoering en het verplaatsen naar alternatief leefgebied wordt volgens ons schade en eventueel doden van grote modderkruiper zo veel als mogelijk voorkomen. Door geen actief beheer te voeren kunnen de alternatieve leefgebieden zich als optimaal leefgebied voor grote modderkruiper ontwikkelen.

Uw kenmerk

In de volgende paragrafen toetsen wij of de ontheffing op basis van de wet verleend kan worden.

B1.3 Alternatieven voor realisatie van het project

B1.3.1 Alternatievenafweging in de aanvraag

Het bestemmingsplan Stadshagen II is in 2016 vastgesteld en onherroepelijk. Het bouwrijp maken, inrichten en bebouwen van de wijk is locatie gebonden en kan niet op een andere plek worden uitgevoerd.

Er is geen alternatief inrichtingsplan denkbaar waarbij de sloten gehandhaafd kunnen worden. De inrichting van een woonwijk vraagt om een heel ander soort watergangen die beeldkwaliteit, waterberging en waterafvoer kunnen garanderen. De grondwaterstand is bovendien zo hoog dat er -om er woningen te kunnen bouwen- grond moet worden opgebracht bij het bouwrijp maken, waarbij het oorspronkelijke landschap niet behouden kan worden.

Met behulp van de voorgestelde voorzorgsmaatregelen en realisatie van vervangend leefgebied worden de grote modderkruipers zo goed mogelijk ontzien. Het doden of verwonden van dieren wordt voorkomen. Er is geen werkwijze die zorgt voor (nog) minder schade.

Werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden van de grote modderkruiper (overwintering, voortplanting en zomerrust). Er is geen alternatieve planning denkbaar die gunstiger zal uitpakken voor de soort.

B1.3.2 Toetsing van de alternatievenafweging

Wij delen de conclusie van de aanvrager ten aanzien van mogelijke alternatieven. De afweging van de locatie van Breezicht heeft al plaatsgevonden bij het vaststellen van het bestemmingsplan. De wijze van inrichting die nodig is voor woningbouw maakt dat de huidige sloten niet voldoen. Bij de uitwerking van de mitigerende maatregelen en planning is voldoende rekening gehouden met de effecten op de soort. Een andere locatie aan de noordzijde van Zwolle zal vergelijkbare effecten hebben op de grote modderkruiper. De soort komt hier namelijk vrij algemeen voor.

B1.4 Wettelijk belang van het project

B1.4.1 Motivatie wettelijk belang in de aanvraag

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig 'in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied'. Het bestemmingsplan Stadshagen II is in 2016 vastgesteld en onherroepelijk. Aan de vaststelling is een uitgebreide belangenafweging en een MER-toetsing voorafgegaan. De plannen voor de invulling van Breezicht vloeien voort uit het bestemmingsplan en bestaan uit de noodzakelijke voorbereidingen voor de nieuwbouw.

B1.4.2 Toetsing aan wettelijk belang

Wij zijn van oordeel dat het wettelijk belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond. Er is sprake van een vastgesteld en onherroepelijk bestemmingsplan voor de gewenste ruimtelijke ontwikkeling. Het bouwrijp maken van Breezicht is een noodzakelijke stap voor de realisatie van de ruimtelijke ontwikkeling.

B1.5 Beoordeling staat van instandhouding

Grote modderkruiper is in alle permanent waterhoudende sloten in het plangebied te verwachten/aangetroffen. Omdat de sloten in het plangebied in verbinding staan met een netwerk van watergangen buiten het plangebied (en ook geschikt leefgebied voor de grote modderkruiper vormen) maakt de subpopulatie grote modderkruiper in het plangebied onderdeel uit van een grotere populatie in de nabije omgeving. Gezien het (sub)optimale karakter van de sloten als leefgebied voor de soort en op basis van het beperkt aantal aangetroffen exemplaren - ondanks herhaald en intensief onderzoek - is de verwachting is dat een populatie van maximaal enkele tientallen tot maximaal 1000 exemplaren aanwezig is in de te dempen/ te vergraven sloten. Een deel van de sloten is diep genoeg om als zomer- en winterrustlocatie te dienen. In het vervangende gebied is 1.800 m en 1.500 m waterlengte en is minimaal gelijkwaardig aan de te dempen sloten. Deze locatie is binnen het huidige verspreidingsgebied van de populatie ten noorden van Zwolle.

De effecten op de grote modderkruiper zijn alleen lokaal en tijdelijk. Afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding is niet aan de orde, omdat diverse maatregelen worden genomen om exemplaren van de grote modderkruiper te kunnen verplaatsen en in de omgeving van het onderzoeksgebied alternatieve leefgebieden zijn gerealiseerd en worden behouden.

In de nieuwbouwwijk Stadshagen zijn al meerdere ontheffingen verleend voor de grote modderkruiper. Er wordt steeds meer leefgebied weggenomen en de modderkruipers worden steeds in het overige water teruggezet. Hierdoor kan cumulatief het potentiële leefgebied verminderen.

Datum

28-09-2018

Kenmerk

2018/0441735

Pagina

18

Uw brief

Uw kenmerk

Voor de gehele wijk Stadshagen is in het verleden echter al compensatie gepleegd in het kader van een eerdere ontheffing (kenmerk FF/75C/2007/0547). Deze ontheffing is sinds 2013 verlopen.

B1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁹ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging.

Wij zien geen aanleiding om de gevraagde ontheffing te weigeren op basis van art. 1.10, derde lid Wnb.

B1.7 Eindconclusie toetsing

De gevraagde ontheffing van de verbodsbepalingen voor de grote modderkruiper kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast. Er is geen andere bevredigende oplossing voor handen waarbij minder effecten op de beschermde soorten optreden. Er is een wettelijk belang aanwezig om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

B1.8 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²⁰. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

Datum

28-09-2018

Kenmerk

2018/0441735

Pagina

19

Uw brief

Uw kenmerk

C Slotconclusie

Er zijn geen belemmeringen om de aangevraagde ontheffing vanwege het bouwrijp maken van de wijk Breezicht, Stadshagen Zwolle te verlenen. Om de bescherming van natuurwaarden zo goed mogelijk te borgen zijn aan de ontheffing voorschriften verbonden.

¹⁹ Wnb, artikel 1.10, derde lid.

²⁰ Art. 1.11, eerste en tweede lid